

Notulen

Aan

Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking

13 februari 2024, 12.30 - 16.00 uur

Plaats bespreking

Bezoekerscentrum Oranjekom

Datum

13 februari 2024

Contactpersoon

Secretariaat BAG
bag.secretariaat@waternet.nl

Onderwerp bespreking

Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Aanwezig namens de BAG

3, 4, 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11

Aanwezig namens Waternet

13, 12, 14, 15, 16 en 17

Notulist

19

Afwezig met bericht

18, 21 en 20 (BAG) en 22, 23 en 24 (Waternet)

Afwezig zonder bericht

25

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 12.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Hij richt een speciaal welkom aan 15 en 2. 15 is hydroloog bij Waternet en hij geeft vandaag vanuit zijn rol een aantal presentaties. 2 stelt zich voor. Hij is de echtgenoot van 1 en in overleg met 12 is het voorstel dat 2 1 vervangt bij verhindering voor een BAG-vergadering. De voorzitter legt dit voorstel voor aan de BAG. De BAG gaat ermee akkoord dat 2 1 vervangt als zij is verhinderd.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen / actualiteiten

Beleidsplan – toelichting besluitvormingstraject

17 dankt de BAG voor de input voor het beleidsplan; deze is in het plan is verwerkt. Momenteel bevindt het beleidsplan zich in het besluitvormingstraject. Het streven is dat het plan eind maart 2024 bij de directie voorligt. Vervolgens wordt het plan voorgelegd aan het college van B&W en de commissie van gemeente Amsterdam. Omdat het een lijvig document is, wordt op de website een publieksversie van het beleidsplan gepubliceerd. De BAG wordt op de hoogte gehouden van de voortgang.

Damhertenbeheer

17 licht toe dat in 2023 ongeveer evenveel herten zijn geteld als in 2022. Uit de meerjarige trend blijkt dat het beheer op koers ligt. Door de afname van het aantal hinden neemt de groeisnelheid van de populatie af. Voorspellen blijft moeilijk, omdat telkens blijkt dat meer herten worden gemist dan gedacht. De huidige veronderstelling is dat ongeveer 50% van de herten wordt gemist bij de tellingen. De tellingen vinden plaats in de eerste week van april 2024. De telmethode is ieder jaar gelijk.

De Faunabeheereenheid analyseert en beheert de tellingen. Tijdens het beheerseizoen, dat loopt van 1 november tot en met 31 maart, voeren vier schutters vijf dagen per week het beheer uit met de focus op de hinden en in tweede instantie op de herten. Tot nu toe zijn 1.400 à 1.500 dieren geschoten, waarvan tussen de 500 en 600 hinden.

Notulen

Overleg met Waternet: evaluatie data broedvogels

Het gesprek van 11 en 7 met Waternet is goed verlopen. Onderwerp van gesprek was de forse afname van de broedvogelstand in het zuidelijk deel van de AWD door onder meer de hoge damhertenstand. Inmiddels vindt een licht herstel plaats op de zuidelijkste percelen, omdat daar tijdens het broedseizoen minder herten zijn geteld en meer bloeiende struiken staan. In het noordelijke deel van de AWD wordt naar verhouding minder geïnventariseerd dan in het zuidelijke deel. De broedvogelstand is in het noordelijk deel beter dan in het zuidelijke deel, deels doordat daar meer water is. Tijdens het eerstvolgende vrijwilligersoverleg van de vogelwerkgroep proberen 11 en 7 meer leden te activeren om vogels te tellen. 27 van Waternet beoordeelt welke plots in het noordelijk deel in aanmerking komen voor tellingen.

In het beleidsplan wordt gesproken over het herstellen van de biodiversiteit en over begrazing om verruiging tegen te gaan. Voor het vergroten van de biodiversiteit is herstel van de kruidlaag en laag struweel nodig en voor het herstellen van de broedvogelstand moet enige verruiging optreden. Uit het beleidsplan blijkt niet wanneer de broedvogelstand als parameter voor het beheer wordt gebruikt. 11 en 7 hebben Waternet gevraagd een onderzoeksvraag te formuleren om de samenwerking te versterken.

3. Notulen BAG-bijeenkomst d.d. 3 november 2023

Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen over de notulen van de BAG-vergadering van 3 november 2023. De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

4. Presentaties

Hoe omgaan met verschillende belangen: recreatie, natuur, drinkwater?

Drinkwater

70--75 productieuitbreiding - natuurpositief, status aanvraag, MER

De aanvraag voor de uitbreiding van de waterwinning in de AWD betreft een uitbreiding van 70 naar 75 miljoen m³ per jaar en een maximale hoeveelheid te onttrekken natuurlijk duinwater van 12,7 miljoen m³ per jaar. Daarnaast zijn in de vergunningsaanvraag natuurpositieve maatregelen opgenomen. De voorbereiding van het eerste project is gestart in de vorm van het plaatsen van meetputten.

Alle conceptstukken met betrekking tot de productieuitbreiding zijn voorgelegd aan de omgevingsdiensten Noord-Holland en Zuid-Holland. Op 14 februari 2024 komt omgevingsdienst Noord-Holland Noord langs voor een veldbezoek en het bespreken van de gestelde vragen. De vragen van de andere omgevingsdiensten worden uiterlijk in week 9 2024 beantwoord. Het streven is de definitieve stukken in week 11 2024 ter beoordeling te versturen.

Over de plannen heeft overleg plaatsgevonden met de omringende gemeenten en belangenorganisaties. Met name bij de bollensector blijkt argwaan over de uitbreiding van de waterwinning, die voortkomt uit de historie. Naar aanleiding van de zorgen van de bollensector is op verzoek van de gemeenten Noordwijk en Heemstede een second opinion uitgevoerd op de voorgestelde ingrepen. Inmiddels is sprake van enig herstel van vertrouwen. De bollenboeren hebben overigens met de huidige extreem hoge waterstanden voordeel van de waterwinkanalen langs de randen. Een andere belanghebbende, gemeente Bloemendaal, krijgt vragen van de bewoners over natte kelders. Waternet is gevraagd op 7 maart 2024 een presentatie te geven aan de gemeenteraad.

SkyTEM-vlucht

15 licht toe dat met skyTEM vanuit een helikopter de geleidbaarheid van de ondergrond wordt gemeten, waardoor een beeld ontstaat van de opbouw van de ondergrond. Het onderzoek is uitgevoerd in september 2022, met het doel het grensvlak van het zoete en zoute water in de ondergrond vast te stellen. In samenwerking met PWN zijn vluchten uitgevoerd in de Vechtstreek, de Horstermeerpolder, de Waterleidingplas, Nationaal Park Zuid-Kennemerland en de AWD. De metingen zijn uitgevoerd door een Deens bedrijf en de uitwerking vindt plaats door een Italiaans en Nederlands bedrijf. In 2023 is de informatie over de Vechtstreek verwerkt en in 2024 vindt de verwerking van de gegevens uit het duingebied plaats en wordt hiervan een rapport uitgebracht.

Notulen

15 toont beelden van de meting. Zichtbaar is dat de grootste zoetwaterbel zich in het noorden van de AWD bevindt, omdat daar de duinen breder zijn. Het verschil tussen de AWD en de Kennemerduinen wordt veroorzaakt door weerstandslagen. De ruimten tussen de vlakken zijn leidingen; deze worden eruit gefilterd bij de verwerking van de gegevens. Het is goed te weten dat het veranderen van de waterkwaliteit in de ondergrond een langzaam proces is. De verandering van een zoet en zoutwaterbel duurt gemiddeld ongeveer honderd jaar.

De uitkomsten van de metingen kunnen in de toekomst worden gebruikt voor het vinden van geschikte locaties voor drinkwaterwinning via diepinfiltratie.

Waterstanden

2023 was het warmste en natste jaar in Nederland ooit gemeten. 15 toont de tijdreeks van de gemeten neerslag en verdamping van 1974 tot en met 2023 op drie meetstations in de AWD. De verdamping is geïnterpelleerd met metingen van het KNMI. Zichtbaar is dat de verdamping in de tijd langzaam toeneemt. De neerslag neemt toe vanaf 1998 tot heden. De toename aan zee is groter dan op de andere meetpunten. De grondwaterstand is momenteel extreem hoog. Uit de meetreeks vanaf 1915 blijkt dat er in 2023 nieuwe records zijn bereikt op twee verschillende meetpunten in de AWD. Het infiltratiesysteem heeft een dempende werking op de grondwaterstand, omdat de peilen daar constant worden gehouden. De overschrijding van de maximale waterstand bedraagt meer dan 60 cm. Het is lastig aantoonbaar wat de gevolgen voor de grondwaterstand zijn van aanpassingen in het gebied, zoals de demping van het Van Limburg Stirumkanaal in 1995, omdat het duingebied een traag systeem is. Een bui die nu valt, eb't binnen acht à negen jaar weg.

Natte dronebeelden

15 toont actuele dronebeelden van de AWD, waarop de hoge grondwaterstand goed te zien is. In het najaar van 2023 is circa 9.000 m³ per uur water geproduceerd. De hoge productie zorgde ervoor dat er geen water hoefde te worden rondgepompt. Er is een record aan duinwater gewonnen van 16 miljoen m³.

De autonome groei van de waterwinmogelijkheden is niet opgenomen in de waterbalans voor de toekomst. De waterbalans moet worden herijkt op basis van bijzondere jaren als 2023. Waternet bezint zich hierop. De basis voor het nieuwe waterplan is de winning van duinwater in de afgelopen 15 jaar. Bij het maken van de plannen is het uitgangspunt dat in een droog jaar voldoende water kan worden geproduceerd.

Natuur

Natuurherstelmaatregelen - jaarplan 2024 AWD projecten (o.a. begrazingsprogramma)

Voor de begrazing wordt binnenkort een prijsopgave verwacht voor een schaapskudde die in de periode na het bloeiseizoen op specifieke locaties kan worden ingezet. De herinstructie van de konijnen lijkt de eerste periode goed te zijn verlopen. De planning is de konijnenpopulatie in het najaar 2024 uit te breiden naar ongeveer 100 stuks. Het jaarplan wordt iedere BAG-vergadering geagendeerd voor updates. **Actie 2024.1**

Recreatie

Vrijwilligers 2024

Het aantal vrijwilligers is gegroeid naar 280 personen; voor 2024 is het streven een uitbreiding naar 325 vrijwilligers. Daarnaast is voor 2024 geagendeerd het binden van de huidige en het boeien van de nieuwe vrijwilligers door onder meer inzet op specifieke dagen, het aanbieden van thema avonden en samenwerking met organisaties als IVN en Naturalis. Ook krijgen de vrijwilligers een nieuw kledingpakket.

Datagedreven werken - onderzoeksresultaten

Bij alle hoofdingangen en klaphekken zijn telpalen geplaatst. Deze palen blijven drie jaar staan. Bij de klaphekken worden palen geplaatst met QR-codes waarmee bezoekers kaartjes kunnen kopen. De telgegevens worden verwerkt in een dashboard. Het streven is hierin de gegevens van het nieuwe parkeer en toegangssysteem te integreren. Het hiermee verkregen inzicht vormt de basis voor allerlei keuzes.

In samenwerking met de afdeling Dienstverlening is een online klantenpanel voor de AWD ingericht, waarvoor inmiddels 800 aanmeldingen zijn. De panelleden krijgen vraagstukken voorgelegd. Daarnaast wordt met Dienstverlening de klantreis voor het bezoeken van de AWD in kaart gebracht om te beoordelen of deze

Notulen

voldoet en welke aanpassingen eventueel nodig zijn. 17 neemt de tip mee om de klantreis te toetsen aan groepen die de AWD niet bezoeken.

Verder wordt gewerkt aan een nieuw parkeer- en toegangssysteem en wordt in 2024 een plan opgeleverd voor de renovatie van het bezoekerscentrum. Ook hiervoor wordt het klantenpanel ingezet.

Regionaal broedvogelonderzoek

Waternet participeert in verschillende regionale bezoekersmanagementtrajecten, die betrekking hebben op alle natuur- en recreatiegebieden in de omgeving. In Noord-Holland is het traject in 2022 opgezet door Nationaal Park Zuid-Kennemerland en de provincie. De samenwerking is gestart met een verkenning op hoofdlijnen. Inmiddels wordt ingezoomd op leefstijlen en zonering. De samenwerkende partijen hebben de broedgebieden in kaart gebracht van vogels die gevoelig zijn voor verstoring door recreatie. Hiervan is een conceptrapport beschikbaar, dat in een latere versie wordt geagendeerd voor een BAG vergadering. In Zuid-Holland vindt een soortgelijk proces plaats. In deze provincie is het traject geïnitieerd door Nationaal Park Hollandse Duinen, dat grenst aan de AWD. Ook in deze samenwerking is behoefte aan inzicht in de recreatiedruk en kwetsbare natuur, waarover op basis van praatkaarten gesprekken worden gevoerd. In het kader van kwetsbare natuur wordt naast broedvogels ook gekeken naar habitat.

Waternet blijft betrokken bij de regionale samenwerking en wil door data onderbouwde keuzes maken. Naast de huidige zonering zijn inzicht in het struingedrag en andere factoren die invloed hebben op broedvogels uitgangspunten voor te maken keuzes. De BAG wordt betrokken bij de verdere uitwerking. Ideeën zijn van harte welkom. Aan het meten van de bezoekersintensiteit via GSM-data of specifieke apps kleeft een ethisch aspect, waardoor gemeente Amsterdam het lastig vindt toestemming te geven deze methoden in te zetten. Met het mogelijke alternatief bezoekers vrijwillig een tracker mee te geven of een app te downloaden, gaat Waternet in 2024 aan de slag. 17 vraagt 26 iedere BAG-vergadering inzicht te geven in de telgegevens.

Actie 2024.2

5. Rondvraag

Er is geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

6. Veldbezoek: midden/zuidelijk duingebied

Het vraagstuk voor het veldbezoek is hoe Waternet het beste kan anticiperen op de klimaatverandering. De BAG-leden bezoeken het H0000-naaldbos, dat momenteel onder water staat en een van de routes die onder water staat. De vraagstukken zijn welke maatregelen de BAG-leden prefereren voor de gevolgen van de hoge waterstand voor de routes die nu niet bereikbaar zijn voor ambulance en brandweer, het beheer van de duinvalleien waarin nu water staat en de filosofie met betrekking tot het H0000-naaldbos.

Actielijst

Aan
Beheeradviesgroep

Datum en tijd bespreking
13 februari 2024, 12.30 - 16.00 uur

Plaats bespreking
Bezoekerscentrum Oranjekom

Datum
13 februari 2024

Contactpersoon
Secretariaat BAG
bag.secretariaat@waternet.nl

Onderwerp bespreking
Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Nummer	Actie	Actiehouder	Deadline	Status
2022.5	De Kennemer Zweefvlieg Club uitnodigen voor het presenteren van het beheerplan zodra dit gereed is.	BAG-secretariaat	07-07-2023	In behandeling
2023.6	27 uitnodigen voor een toelichting op de gemonitorde zaken in de AWD.	BAG-secretariaat	31-12-2023	In behandeling
2023.7	Maatregelen bepalen tegen schade aan vogelnesten.	Waternet	03-11-2023	In behandeling
2023.10	Onderzoeken of het mogelijk is meldingen aan het bezoekerscentrum via WhatsApp te doen.	Waternet	31-03-2023	In behandeling
2024.1	Voor iedere BAG-vergadering agenderen: het jaarplan en een update van de bezoekerstellingen.	12	19-04-2024	Nieuw
2024.2	26 vragen iedere BAG-vergadering de telgegevens van de telpalen beschikbaar te stellen.	17	19-04-2024	Nieuw